

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

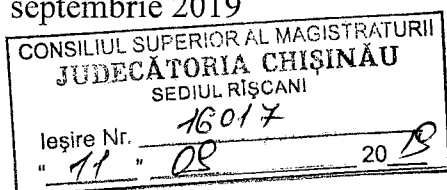

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Dosarul nr. 3-883/2019
11 septembrie 2019

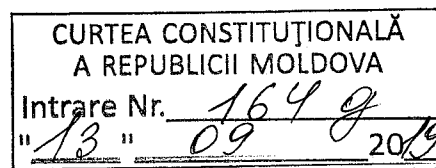
Curtea Constituțională a RM
MD-2004
municipiul Chișinău
strada Alexandru Lăpușeanu, numărul 28

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), Vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal, prezentată în conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă de către reprezentantul „Taxi-Service Plus” S.R.L. împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind accesul la informație.

- Anexă: 1. sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, prezentată în conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă – 20 file;
2. copia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 2 file;
3. copia cererii de chemare în judecată cu actele anexate – 27 file;
4. copia cererii suplimentare cu actele anexate – 17 file;
5. copia încheierii nr. 3-883/19 din 09 septembrie 2019 – 3 file;

Judecător

Viorica Dodon

Executor: Elena Raciula
Tel. 0(22)31-09-85

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, 28
mun. Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

(prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituție)

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Nume: Țurcanu
2. Prenume: Dan
3. Funcția: Administrator al SRL "Taxi Service Plus"
4. Adresa: MD-2069, of. 603, str. Mesager, 1, mun. Chisinau, Republica Moldova;
5. Tel: 078300378; e-mail: transport.pasageri3@gmail.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

6. Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității prevederilor art. 8, alin. 2, lit c), 254-1, alin. 2 ale Codului Fiscal, care nu are o suficientă claritate și previzibilitate în partea ce ține aplicarea sancțiunii prevăzute de Lege în privința persoanei care se face vinovată de încălcarea legislației și permite sancționarea subiecților care nu și-au încălcat obligațiunile impuse de lege.

7. Redacția actuală a normelor juridice în privința cărora solicităm să fie exercitat controlul constituționalității:

art.8 alin.(2), Contribuabilul este obligat:

c) să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciului Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației, să efectueze încasările bănești în numerar prin intermediul echipamentelor de casă și de control, respectând reglementările aprobate de Guvern, inclusiv Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinilor de casă și de control;

art. 254-1 alin (2), Nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor

auto de călători. Neeliberarea biletelor de călătorie

(2) Efectuarea de către agentul transportator a transporturilor auto de călători prin servicii regulate în trafic urban, suburban, interurban, raional sau internațional fără emiterea și/sau raportarea biletelor (bilet – bon de casă emis de mașina de casă și de control sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă dreptul la călătorie al persoanei, încheierea contractului de transport rutier între operatorul de transport rutier/întreprindere și persoane, precum și faptul asigurării obligatorii a persoanei) și/sau biletelor de bagaje (bilet de bagaje – bon de casă emis de mașina de casă și de control cu memorie fiscală sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic

sau electronic, ce confirmă plata și primirea bagajelor pentru transport, precum și faptul asigurării obligatorii a bagajelor) se sancționează cu amendă de la 5000 la 15000 de lei aplicată agentului transportator.

8. Prevederile legale actuale nu fac o claritate în privința acțiunilor/inacțiunilor agentului transportator care constituie încălcare fiscală și permite aplicarea sancțiunilor în toate cazurile de transportare a călătorilor fără bilete, fără a ține cont că în anumite situații legislația stabilește exact cine se face responsabil de eliberarea biletelor. Deci sancțiunea prevăzută la art. 254-1 alin. (2) al CF se aplică față de agentul transportator și în cazurile când vinovat de încălcarea prevederilor legale sînt alți subiecți.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

9. De fapt, pe rolul Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani), se află dosarul intentat în baza cererii depuse de compania de transport SRL "Taxi Service Plus" prin care a fost contestată actul de control DGAF Centru din 11.10.2018 nr. 1-819324, Decizia, DGAF mun.Chisinau nr. 129/2270 din 29.11.2018, Decizia SFS nr. 52 din 21.02.2019.

10. La data de 11.10.2018 inspectorii fiscali au efectuat un control operativ și au stopat unitatea de transport cu nr. de înmatriculare SYR 634, care a fost antrenată de reclamant la deservirea serviciului regulat de pasageri Cojușna-Chișinău. În rezultatul operațiunilor de control inspectorii fiscali pretindeau că la pasageri nu au fost eliberate bilete de călătorie. A fost întocmit actul de control nr. 1-819324 unde se menționează că au fost încălcate prevederile art. 8 alin 2) lit. c) al CF și pct 14 lit m) și g) și pct. 15 lit b) ale Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 854 din 28.07.2006. La data de 29.11.2018 DGAF mun. Chișinău al Serviciul Fiscal de Stat a adoptat Decizia nr. 129/2270 prin care a aplicat în privința reclamantului sancțiunea în formă de amendă, bazîndu-se pe prevederile art. 8 alin (2) lic. c), art. 254-1 ale CF și pct. 14, 15 al Regulamentului susmentonat. Reclamantul a depus Contestație împotriva Deciziei DGAF, iar la data de 21.02.2019 contestația a fost examinată și respinsă ca fiind nefondată. Reclamantul s-a adresat instanței de judecată, invocînd încălcarea normelor juridice prevăzute în Codul Fiscal și Legea nr. 131 din 08.06.2012, inclusive art. 8 alin (2) lit. c) și art. 254-1 ale Codului Fiscal.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

11. În opinia noastră ca autor al sesizării, art.8 alin (2) lit. c) interpretat în comun cu prevederile art. 254-1, alin (2) ale Codului Fiscal permite aplicarea sancțiunilor fiscale și în privința persoanelor care nu sînt vinovate de încălcarea fiscală. În unele situații, precum ar fi cele care se regăsesc în dosarul procedurii

administrative expus mai sus, compania de transport este victima unei sustrageri în proporții mici, iar ca consecință victimei i se aplică sancțiune.

12. Pe de o parte art.8 alin (2) lit. c) prevede că contribuabilul este obligat să *țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit...să efectueze încasările bănești în numerar ... respectînd reglementările aprobate de Guvern....* Iar art. 254-1 alin (2) al Codului Fiscal prevede aplicarea sancțiunii fiscale pentru *efectuarea de către agentul transportator a transporturilor auto de călători prin servicii regulate în trafic urban, suburban, interurban, raional sau internațional fără emiterea și/sau raportarea biletelor*; deci fără a stabili exact că această transportare fără bilete se datorează neexecutării de către contribuabil a reglementărilor aprobate de Guvern.

13. Totodată prin art. 64 alin. (3) al Codului transporturilor rutiere se stabilește că *”(3) Pe teritoriul autogărilor vînzarea biletelor se face doar la casele de bilete sau prin intermediul terminalelor speciale”*

Iar prin art. 49 lit. s) al Codului Transporturilor Rutiere, *Operatorii de transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier au următoarele obligații:*

s) să asigure îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sînt autogări numai de pe teritoriul autogărilor, cu excepția transportului rutier în trafic local și municipal, respectînd prevederile prezentului cod, iar din localitățile unde nu există autogări – numai din stațiile publice, iar în lipsa acestora (cu condiția includerii localității în graficul de circulație) – din locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate;

Interpretînd conținutul normelor stabilite în art. 64 alin. (3) și art. 49 lit. s) deducem că întreprinderilor de transport le este interzis să vîndă biletele proprii din localitățile unde sînt autogări, deoarece îmbarcarea din aceste localități se face doar din autogări (art. 49 lit. s), iar vînzarea biletelor pe teritoriul autogărilor se face doar la casele de bilete sau terminale speciale (art. 64 alin.(3)).

Deci dacă un autocar părăsește teritoriul autogării cu pasageri fără bilete, atunci responsabil de această situație este autogara. Iar din conținutul art. 254-1 alin. (2) al Codului Fiscal sancțiunea se aplică față de compania de transport.

14. Suplimentar la aceasta pct. 14.lit. g) și m) ale Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje (HG nr. 854 din 28.07.2006) prevede că *”echipajul este obligat:*

g) să verifice prezența și conformitatea biletelor de călătorie și de transportare a bagajelor;

m) la autogări (stațiile auto), să efectueze îmbarcarea pasagerilor cu bilete, să elibereze bilet fiecărui pasager îmbarcat pe parcurs și să facă înscrierile respective în borderoul de evidență a biletelor.” Iar pct. 15 lit. b) prevede *”echipajului i se interzice:*

b) să transporte pasageri fără bilete; ”

Deci din conținutul acestor norme reiese că responsabil de eliberare a biletelor de călătorie (cu excepția celor vîndute de autogări) este echipajul unității de transport (referitor la speța noastră din dosarul administrativ- șoferul unității de transport), care este un subiect special cu drepturi și obligațiuni distincte prevăzute de Codul

Transporturilor Rutiere și Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje citate mai sus, precum și Convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte:

- Convenția asupra circulației rutiere, din 08.11.1968;
- Acordul European privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale, Geneva, 1957;
- Acordul European referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.), Geneva, 1957

Iar pentru neexecutarea acestei obligațiuni, art. 204 al Codului Contravențional prevede ” Călătoria fără bilet de călătorie

(7) Omiterea eliberării pe traseu a biletului de călătorie în transportul urban în comun ori în transportul rutier de persoane prin servicii regulate de către conducătorul mijlocului de transport sau de către persoana responsabilă de taxarea călătoriei

se sancționează cu amendă de la 12 la 18 unități convenționale.”

Deci legislația stabilește cazurile când responsabil de eliberarea biletelor este echipajul unității de transport și prevede sancțiune pentru echipaj pentru neexecutarea obligațiunii de eliberare a biletelor.

15. Deasemenea prin pct. 16 lit. b) și d) al Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje se stabilește ”Agentul transportator este obligat:

b) să asigure prezența la bordul unității de transport a documentelor pe baza cărora este permisă desfășurarea activității, în funcție de tipul de transport;

d) să încheie contracte cu autogările (stațiile auto) sau cu autoritățile administrației publice locale (potrivit competențelor acestora) în vederea prestării serviciilor de transport al călătorilor pe rutele regulate atribuite spre deservire în modul stabilit”

Iar conform prevederilor art. 129 alin.10) al Codului Fiscal ”În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:

10) Documente de evidență – documente privitoare la operațiuni, la efectuarea plăților aferente acestor operațiuni, inclusiv documente confirmative, orice alte documente prevăzute, conform actelor normative, pentru activitatea contribuabilului. În categoria documentelor de evidență intră documentele de contabilitate (prevăzute în legislația privind contabilitatea), situațiile financiare, informațiile, registrele contabile, titlurile de creanță, datele contabile (sub orice formă, inclusiv computerizată) etc. ”

Deci interpretând prevederile pct. 16 lit. b) și d) ale Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, și ale art. 129 alin 10) al Codului Fiscal, în scopul asigurării executării prevederilor art 64 alin. 3) și art 49 lit. s) ale Codului Transporturilor Rutiere operatorul de transport este obligat să încheie contracte cu autogările, în localitățile unde există autogări, iar pentru transportarea pasagerilor din localitățile unde nu există autogări, transportatorul este obligat să asigure echipajul unității de transport cu documentele necesare efectuării transportului, inclusiv documentele de evidență care, referindu-ne la cazul nostru, sînt chitanțierul de bilete de călătorie și Borderoul de evidență a biletelor. Iar neexecutarea obligațiunilor prevăzute de pct. 16 lit. b) și d) ale Regulamentului transporturilor auto de călători și

bagaje, care a dus la imposibilitatea autogărilor de a vinde bilete din cauza lipsei contractului încheiat și/sau imposibilitatea eliberării билетelor de călătorie și/sau imposibilitatea înregistrării lor de către echipaj din cauza că agentul transportator nu a asigurat echipajul unității de transport cu documntele necesare, reprezintă încălcarea art. 8 alin (2) lit. c) al Codului Fiscal care prevede că contribuabilul este obligat să efectueze încasările bănești în numerar respectînd reglementările aprobate de Guvern.

16. Însă redacția actuală a art. 254-1 alin (2) al Codului Fiscal permite de a sancționa agentul transportator și în cazul cînd acesta se face vinovat de neexecutarea/încălcarea reglementărilor aprobate de Guvern (expus în pct.15), dar și în cazurile cînd aceste reglementări sînt încălcate de autogări (pct. 13) sau de către echipaj (pct. 14).

17. Referindu-ne la speța dosarului administrativ, care se află pe rolul instanței de fond, incasarea de la pasageri a sumelor bănești pentru călătorie fără eliberarea билетelor de călătorie și fără înregistrarea lor în documentele de evidență și însușirea acestor mijloace bănești poate fi încadrată în dependență de elementele calificative în una din infracțiunile sau contravențiile ce prevede sancțiunea pentru comiterea încălcării prin una din formele însușirii. Astfel, în cazul unei eventuale proceduri intentate împotriva echipajului unității de transport (contravenționale sau penale), compania de transport va fi atrasă ca parte vătămată. Însă pentru o faptă comisă împotriva unei persoane juridice se sancționează această persoană juridică, astfel instituțiile de stat nu execută obligațiunea de a apăra drepturile încălcate ale persoanei, dar îi aplică o sancțiune pentru acțiunile altei persoane comise împotriva sa. Acest fapt este posibil datorită redacției imprecise a normei juridice conținute în art.254-1 alin (2) al Codului Fiscal.

18. Cele menționate mai sus în opinia noastră demonstrează că redacția art. 254-1 alin (2) al Codului Fiscală nu dă o claritate și o previzibilitate și nu conferă companiei noastre de transport posibilitatea de a-și alege în mod conștient un comportament legal ceea ce contravine art. 23 al Constituției Republicii Moldova, iar sancționarea unor persoane în lipsa unui element principal – vinovăția în comiterea încălcării prevederilor legale, precum și sancționarea unei persoane pentru încălcările comise de altă/alte persoane contravine art. 21 al Constituției Republicii Moldova. Deasemenea sancționarea persoanei pentru acțiunile comise de alte persoane și care au fost îndreptate împotriva ei reprezintă o încălcare a art. 16 alin (1) din Constituția Republicii Moldova.

V. CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATEA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

19. Având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate constituie o procedură de inițiere de instanța de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a altui act normativ cu normele constituționale, ea reflectă existența raportului tripartit între partea aflată în proces, instanța de

93

judecată în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, menită să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate.

20. Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității legilor, cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, art. 8 alin (2) lit. c) și art. 254-1 alin (2) ale Codului Fiscal sînt normele juridice care urmează a fi aplicate direct la examinarea cauzei în instanța de judecată;

2) potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, normele Codului Fiscal pot constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de recurent, iar sancțiunea aplicată reclamantului și contestată de acesta se bazează exact pe normele asupra cărora se solicită exercitarea controlului constituționalității;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată

21. Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr.2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art.135 alin.(1) lit.b) din Constituție, art.25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 alin.(1) lit.d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curtea a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelor Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiului sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor enumerate mai sus.

22. Subiectul care prin intermediul instanței de fond solicită exercitarea controlului constituționalității, în baza prezentei, este o persoană juridică. Conform

prevederilor art. 4 din Constituția Republicii Moldova, ”(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte”. Deasemenea normele constituționale relevante, care în opinia noastră reprezintă un izvor de drept în cadrul examinării prezentei sesizări, se referă direct la drepturile omului (art. 4 și 23 ale Constituției), drepturile persoanei (art. 16, 20, 21, 53 ale Constituției) și drepturile părților unui proces judiciar (119). Aparent apare problema juridică- în ce măsură persoanele juridice în apărarea drepturilor și intereselor sale pot beneficia de același tratament ca și persoanele fizice. Suplimentar, această aparență persistă și din denumirea și conținutul Convenției Europene pentru Drepturile Omului. Prin art. 34 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale Roma 4.11.1950) se stabilește că Curtea poate fi sesizată, printr-o cerere, de orice persoană fizică, organizație neguvernamentală, sau grup de particulari care se pretend victime ale unei încălcări...Din conținutul acestei norme internaționale, privită izolat ar reieși că pot sesiza CEDO doar persoanele fizice în particular sau în grup sau organizațiile neguvernamentale, ceea ce ar însemna că CEDO examinează doar cazurile de încălcare a drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Însă privind în ansamblul lor valorile fundamentale care au dat naștere normelor juridice din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, precum și normele propriu-zise din Convenție raportate la practica CEDO, concluzionăm că totalitatea drepturilor fundamentale ale omului care sînt proprii prin natura sa și persoanelor juridice se bucură de același tratament și în aceeași măsură constituie obiectul CEDO. Astfel prin art. 1 al Protocolului adițional la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (Paris 20.03.1952) se stabilește că ”orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale”. Deci prin această normă a Protocolului adițional, care este parte a Convenției Europene a Drepturilor Omului persoana juridică este privită ca un subiect al valorilor care reiese din noțiunea de ”drepturile omului”. Aceeași concluzie o deducem și din analiza practicii CEDO. De ex. Cazurile ”Pectotox-Air” SRL ca Moldovei, Lady SRL c Moldovei, Big Brother Watch și alții c. Marii Britanii. Înalta Curte soluționînd admisibilitatea cererilor depuse de reclamanti, le-a admis, fapt care demonstrează că persoanele juridice beneficiază de tratamentul egal ca și persoanele fizice în privința drepturilor omului. Dacă această concluzie nu ar fi justă am admite (arbitrar) că la percheziționarea domiciliului unei persoane fizice trebuie respectate drepturile fundamentale ale omului, iar la percheziționarea oficiului unei persoane juridice aceste norme nu ar trebui respectate. Sau în privința bunurilor (proprietății) unei persoane fizice urmează a fi respectate drepturile omului, iar în privința proprietății persoanei juridice aceste norme ar putea fi ignorate. În asemenea măsură ne putem referi la dreptul la accesul la justiție sau la dreptul la un remediu efectiv ș.a.m.d. Normele constituționale care, după părerea noastră sînt relevante la soluționarea prezentei, reglementează drepturile fundamentale care nu sînt indispensabile de persoana fizică, dar sînt proprii și persoanelor juridice.

VI. NORMELE RELEVANTE

22. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.*

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.*

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nicio lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.

În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 119

Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

23. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, (...) hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții;

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu

✓ caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

24. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

25. Prevederi relevante din Codul Fiscal:

Articolul 129. Noțiuni

În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:

6) *Obligație fiscală* – obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă.

11) *Control fiscal* – verificare a corectitudinii cu care contribuabilul execută obligația fiscală și alte obligații prevăzute de legislația fiscală și alte acte normative, inclusiv verificare a altor persoane sub aspectul legăturii lor cu activitatea contribuabilului prin metode, forme și operațiuni prevăzute de prezentul cod.

12) *Încălcare fiscală* – acțiune sau inacțiune, exprimată prin neîndeplinire sau îndeplinire neadecvată a prevederilor legislației fiscale, prin încălcare a drepturilor și intereselor legitime ale participanților la raporturile fiscale.

Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscală

(1) Organe care exercită atribuții de administrare fiscală sînt: Serviciul Fiscal de Stat, organele vamale, serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor și alte organe abilitate, conform legislației.

Articolul 132. Sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat

Sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat constă în asigurarea administrării fiscale, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației, aplicarea uniformă a politicii și reglementărilor în domeniul fiscal.

Articolul 132⁴. Funcțiile de bază ale Serviciului Fiscal de Stat

Serviciul Fiscal de Stat îndeplinește următoarele funcții:

- 5) controlul fiscal;
- 9) examinarea contestațiilor;

Articolul 133. Atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat

(1) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții generale:

12) examinează contestațiile (cererile prelabile) formulate împotriva actelor emise în exercitarea atribuțiilor;

(2) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții în domeniul administrării fiscale:

12) examinează contestații și emite decizii în rezultatul examinării acestora;

14) efectuează controlul fiscal, examinează cazurile de încălcare fiscală, aplică sancțiuni fiscale și emite acte administrative în scopul aplicării prezentului cod;

27) asigură aplicarea unitară, corectă și nediscriminatorie a reglementărilor privind impozitele, taxele și alte venituri la bugetul public național date în competența sa, în vederea aplicării unui tratament echitabil tuturor contribuabililor;

Articolul 134. Drepturile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali

(1) Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele drepturi:

1) să efectueze controale asupra modului în care contribuabilii, serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale, alte persoane respectă legislația fiscală;

2) să ceară și să primească gratuit de la orice persoană informații, date, documente necesare pentru exercitarea atribuțiilor în limitele funcționale, cu excepția informațiilor care constituie secret de stat, precum și copiile de pe ele, dacă acestea se

anexează la actul de control, de asemenea să ceară explicațiile și informațiile de rigoare asupra problemelor identificate în procesul exercitării atribuțiilor;

6) să controleze autenticitatea datelor din documentele de evidență și din dările de seamă fiscale ale contribuabilului;

7) să ridice de la contribuabil documente în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod, de asemenea să ridice de la contribuabil mașinile de casă și de control utilizate la încasările în numerar, în scopul verificării softurilor instalate în acestea, întocmind un proces-verbal conform modului stabilit;

8) să constate încălcările legislației fiscale și să aplice măsurile de asigurare, de executare silită a stingerii obligației fiscale și de răspundere prevăzute de legislație;

12) să utilizeze metode și surse directe și indirecte la estimarea obiectelor impozabile și la calcularea impozitelor și taxelor;

14) să citeze la Serviciul Fiscal de Stat contribuabilul, persoana presupusă a fi subiectul impozitării, persoana cu funcție de răspundere a contribuabilului, inclusiv responsabilul de evidența documentelor referitoare la persoana presupusă a fi subiectul impozitării, pentru a depune mărturii, a prezenta documente și informații în problema de interes pentru Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția documentelor și informațiilor care, conform legislației, constituie secret de stat. Neprezentarea persoanei citate la data și ora stabilite în citație nu împiedică efectuarea de către Serviciul Fiscal de Stat a actelor procedurale fiscale;

(2) Funcționarii fiscali își exercită atribuțiile privind controlul fiscal și vizita fiscală la fața locului sau privind executarea silită a stingerii obligației fiscale în baza unor delegări/hotărâri emise în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

Articolul 136. Obligațiile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali

Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele obligații:

1) să acționeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezentul cod, cu alte acte normative, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

2) să trateze cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale;

Articolul 169. Nașterea și modificarea obligației fiscale

(1) Obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei.

Articolul 214. Principiile generale de efectuare a controlului fiscal

(1) Controlul fiscal are drept scop verificarea modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală într-o anumită perioadă sau în câteva perioade fiscale.

(2) Controlul fiscal este exercitat de Serviciul Fiscal de Stat și/sau de un alt organ cu atribuții de administrare fiscală, în limitele competenței acestora, la fața locului și/sau la oficiul acestora.

(3) Procedura controlului fiscal constă într-un ansamblu de metode și operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor lui. Controlul fiscal la fața locului și/sau la oficiul organului, prevăzut la alin.(2), poate fi organizat și efectuat prin următoarele metode și operațiuni: verificarea faptică, verificarea documentară, verificarea totală, verificarea parțială, verificarea tematică, verificarea operativă, verificarea prin contrapunere. Metodele și operațiunile concrete utilizate la organizarea și exercitarea controlului fiscal sînt determinate, în baza prezentului cod, în instrucțiunile cu caracter intern ale Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 217. Verificarea faptică

(1) Verificarea faptică se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului și constă în observarea directă a obiectelor, proceselor și fenomenelor, în cercetarea și analiza activității contribuabilului.

(2) Verificarea faptică are sarcina de a constata situațiile care nu sînt reflectate sau care nu rezultă din documente.

Articolul 218. Verificarea documentară

Verificarea documentară se aplică atît în cazul controlului fiscal cameral, cît și al celui la fața locului și constă în confruntarea dărilor de seamă fiscale, documentelor de evidență și altei informații prezentate de contribuabil cu documentele și cu informațiile referitoare la acesta de care dispune organul care exercită controlul fiscal.

Articolul 222. Verificarea operativă

(1) Verificarea operativă se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului, observîndu-se procesele economice și financiare, actele și operațiunile aferente, pentru a constata autenticitatea lor, pentru a depista și a preveni încălcarea legislației fiscale.

(2) Verificarea operativă se face inopinat, prin verificare faptică și/sau documentară. Dacă se constată vreo încălcare a legislației fiscale, iar verificarea circumstanțelor necesită mai mult timp, materialele se transmit subdiviziunilor respective ale organului cu atribuții de control fiscal pentru efectuarea unui control fiscal prin alte metode tehnice.

Articolul 231. Noțiunea și temeiurile tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală

(1) În sensul prezentului cod, tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală înseamnă aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat, în condițiile prevăzute de legislația fiscală, a unor sancțiuni față de persoanele care au săvîrșit încălcări fiscale.

(2) Temeiul tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală este însăși încălcarea fiscală.

(3) Încălcările fiscale se califică după cum urmează:

a) încălcare fiscală nesemnificativă;

b) încălcare fiscală semnificativă.

Articolul 232. Persoanele pasibile de răspundere pentru încălcare fiscală

Este tras la răspundere pentru încălcare fiscală:

a) contribuabilul persoană juridică a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvârșit o încălcare fiscală;

b) contribuabilul persoană fizică, care nu practică activitate de întreprinzător, ce a săvârșit o încălcare fiscală. În cazul în care acesta este lipsit de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrînsă, pentru încălcarea fiscală săvârșită de el reprezentantul său legal (părinții, înfietorii, tutorele, curatorul) poartă răspundere în funcție de obiectul impozabil, de obligația fiscală și de bunurile contribuabilului;

Articolul 234. Absolvirea de răspundere pentru încălcare fiscală

(1) Sancțiunea fiscală nu se aplică, în întregime sau parțial, iar în cazul în care a fost deja stabilită se anulează, în întregime sau parțial, dacă se prezintă dovezi ce confirmă legalitatea tuturor acțiunilor (inacțiunilor) sau a unor acțiuni (inacțiuni) considerate anterior ilegale. Veridicitatea și autenticitatea dovezilor prezentate pot fi verificate de Serviciul Fiscal de Stat la sursă sau la alte persoane. Documentele prezentate cu încălcarea termenelor stabilite de Serviciul Fiscal de Stat sau după efectuarea controlului fiscal sînt verificate în mod obligatoriu.

Articolul 235. Scopul și forma sancțiunilor fiscale

(1) Sancțiunea fiscală este o măsură cu caracter punitiv și se aplică pentru a se preveni săvîrșirea, de către delincvent sau de către alte persoane, a unor noi încălcări, pentru educarea lor în spiritul respectării legii.

Articolul 236. Amenda

(1) Amenda este o sancțiune fiscală care constă în obligarea persoanei ce a săvîrșit o încălcare fiscală de a plăti o sumă de bani. Amenda se aplică indiferent de faptul dacă au fost aplicate sau nu alte sancțiuni fiscale ori plătite impozite, taxe, majorări de întîrziere (penalități) calculate suplimentar la cele declarate sau nedeclarate.

(2) Amenda reprezintă o parte a obligației fiscale și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

Articolul 238. Regulile generale de aplicare a sancțiunii fiscale

(1) Sancțiunea fiscală se aplică în limitele stabilite de articolul respectiv din prezentul cod, în strictă conformitate cu legislația fiscală.

Articolul 239. Scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală

Scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală constă în: clarificarea promptă, multilaterală, exhaustivă și obiectivă a circumstanțelor în care s-a produs, soluționarea lui în strictă conformitate cu legislația, asigurarea îndeplinirii deciziei, precum și stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcării fiscale, prevenirea încălcărilor, educarea în spiritul respectării legilor și consolidarea legalității.

Articolul 240. Circumstanțele care exclud procedura de examinare
a cazului de încălcare fiscală

Procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală nu poate fi inițiată, iar procedura inițiată urmează a fi încheiată dacă:

a) se constată că nu a avut loc nici o încălcare fiscală;

Articolul 241. Autoritatea abilitată să examineze cauzele privind
încălcările fiscale

(1) Cauzele privind încălcările fiscale sînt examinate de către Serviciul Fiscal de Stat.

(2) Sînt în drept să examineze cauzele privind încălcările fiscale și să aplice sancțiuni fiscale, în numele autorităților abilitate, conducerea Serviciului Fiscal de Stat.

Articolul 242. Drepturile și obligațiile persoanei trase la
răspundere pentru încălcare fiscală

Persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală are dreptul să ia cunoștință de dosarul său, să dea explicații, să prezinte probe, să formuleze cereri, să conteste decizia asupra cazului. Ea poate beneficia de asistența unui avocat căruia îi încredințează exercitarea, în numele său, a drepturilor menționate.

Articolul 254¹. Nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor
auto de călători. Neeliberarea biletelor de călătorie

(2) Efectuarea de către agentul transportator a transporturilor auto de călători prin servicii regulate în trafic urban, suburban, interurban, raional sau internațional fără emiterea și/sau raportarea biletelor (bilet – bon de casă emis de mașina de casă și de control sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă dreptul la călătorie al persoanei, încheierea contractului de transport rutier între operatorul de transport rutier/întreprindere și persoane, precum și faptul asigurării obligatorii a persoanei) și/sau biletelor de bagaje (bilet de bagaje – bon de casă emis de mașina de casă și de control cu memorie fiscală sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă plata și primirea bagajelor pentru transport, precum și faptul asigurării obligatorii a bagajelor) se sancționează cu amendă de la 5000 la 15000 de lei aplicată agentului transportator.

Articolul 269. Depunerea contestației

(1) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal se depune la Serviciul Fiscal de Stat și se examinează de către acesta.

(2) În cazul unui dezacord cu decizia pe care Serviciul Fiscal de Stat a emis-o pe marginea contestației, contribuabilul este în drept să se adreseze în instanța de judecată competentă.

Articolul 270. Examinarea contestației

(1) Serviciul Fiscal de Stat examinează contestația în termen de 30 de zile calendaristice din data primirii, cu excepția cazurilor în care conducerea ei emite o decizie cu privire la prelungirea acestui termen, fapt despre care este înștiințat contribuabilul. Timpul cu care se prelungește termenul nu va depăși 30 de zile calendaristice.

Articolul 271. Decizia emisă pe marginea contestației

(1) Pe marginea contestației împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat poate fi emisă una din următoarele decizii privind:

- a) respingerea contestației și menținerea deciziei contestate;
- b) satisfacerea parțială a contestației și modificarea deciziei contestate;
- c) satisfacerea contestației și anularea deciziei contestate;
- d) suspendarea executării deciziei contestate și efectuarea unui control repetat.

(2) Pe marginea contestației împotriva acțiunii funcționarului fiscal poate fi emisă o decizie privind respingerea contestației sau privind tragerea la răspundere a funcționarului fiscal în conformitate cu legislația, cu restabilirea drepturilor lezate ale persoanei care a contestat acțiunea funcționarului fiscal.

26. Prevederi relevante ale Codului Contravențional

Articolul 204. Călătoria fără bilet de călătorie

(7) Omiterea eliberării pe traseu a biletului de călătorie în transportul urban în comun ori în transportul rutier de persoane prin servicii regulate de către conducătorul mijlocului de transport sau de către persoana responsabilă de taxarea călătoriei se sancționează cu amendă de la 12 la 18 unități convenționale.

27. Prevederi relevante ale Codului Transporturilor Rutiere

Art. 49. – Operatorii de transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier au următoarele obligații:

s) să asigure îmbarcarea persoanelor din localitățile unde sînt autogări numai de pe teritoriul autogărilor, cu excepția transportului rutier în trafic local și municipal, respectînd prevederile prezentului cod, iar din localitățile unde nu există autogări – numai din stațiile publice, iar în lipsa acestora (cu condiția includerii localității în graficul de circulație) – din locurile care să asigure securitatea persoanelor transportate;

Art. 64. – (1) Accesul la transportul rutier contra cost de persoane prin serviciile regulate se realizează în baza biletelor și abonamentelor, în cazurile expres prevăzute de lege.

(3) Pe teritoriul autogărilor vînzarea biletelor se face doar la casele de bilete sau prin intermediul terminalelor speciale.

28. *Prevedri relevante ale Regulamentului transporturilor autor de călători și bagaje (H.G. nr. 854 din 28.07.2006)*

14. Echipajul este obligat:

g) să verifice prezența și conformitatea biletelor de călătorie și de transportare a bagajelor;

m) la autogări (stațiile auto), să efectueze îmbarcarea pasagerilor cu bilete, să elibereze bilet fiecărui pasager îmbarcat pe parcurs și să facă înscrierile respective în borderoul de evidență a biletelor.

15. Echipajului i se interzice:

b) să transporte pasageri fără bilete;

16. Agentul transportator este obligat:

b) să asigure prezența la bordul unității de transport a documentelor pe baza cărora este permisă desfășurarea activității, în funcție de tipul de transport;

d) să încheie contracte cu autogările (stațiile auto) sau cu autoritățile administrației publice locale (potrivit competențelor acestora) în vederea prestării serviciilor de transport al călătorilor pe rutele regulate atribuite spre deservire în modul stabilit;

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

29. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității și recunoașterea neconstituționalității art.8 alin (2) lit.c) și art.254-1 alin (2) din Codul fisca și anume:

art.8 alin.(2), Contribuabilul este obligat:

c) să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciului Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure

integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației, să efectueze încasările bănești în numerar prin intermediul echipamentelor de casă și de control, respectând reglementările aprobate de Guvern, inclusiv Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinilor de casă și de control;

art. 254-1 alin (2), Nerespectarea reglementărilor din domeniul transporturilor

auto de călători. Neeliberarea biletelor de călătorie

(2) Efectuarea de către agentul transportator a transporturilor auto de călători prin servicii regulate în trafic urban, suburban, interurban, raional sau internațional fără emiterea și/sau raportarea biletelor (bilet – bon de casă emis de mașina de casă și de control sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă dreptul la călătorie al persoanei, încheierea contractului de transport rutier între operatorul de transport rutier/întreprindere și persoane, precum și faptul asigurării obligatorii a persoanei) și/sau biletelor de bagaje (bilet de bagaje – bon de casă emis de mașina de casă și de control cu memorie fiscală sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic sau electronic, ce confirmă plata și primirea bagajelor pentru transport, precum și faptul asigurării obligatorii a bagajelor) se sancționează cu amendă de la 5000 la 15000 de lei aplicată agentului transportator.

în partea ce ține de omisiunea de a reglementa aplicarea sancțiunii fiscale doar față de persoanele care se fac vinovate de încălcarea fiscală

care contravine prevederilor art.4, 7, 9, 16, 20, 21, 23, 53, și 119 din Constituția Republicii Moldova.

VII. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prevederile normei contestate urmează a fi aplicate de către Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de către SRL "Taxi Service Plus" împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actului de control DGAF Centru din 11.10.2018 nr. 1-819324, a Deciziei SFS, DGAF mun.Chisinau nr. 129/2270 din 29.11.2018, Deciziei nr. 52 din 21.02.2019.

Excepția de neconstituționalitate ridicată și care urmează a fi examinată de Înalta Curte, este determinantă pentru soluționarea chestiunii aflată pe rolul instanței de fond, privind încălcarea drepturilor prevăzute și consfințite de Legea Supremă.

VIII. LISTA DOCUMENTELOR

1. Actul de control nr. 1-829324
2. Decizia 129/2270
3. Decizia nr. 52

4. Contestatia impotriva Deciziei nr. 129/2270
5. Cererea de chemare in instanta de judecata

XIX. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe propria răspundere că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și corespund adevărului.

Cu profund respect,

Autorul sesizării

Țurcanu Dan

ÎNCHEIERE

09 septembrie 2019

municipiul Chișinău

Judecătorul în Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), Viorica Dodon pregătind pentru dezbaterile judiciare pricina civilă în procedura contenciosului administrativ la acțiunea „Taxi-Service Plus” S.R.L. împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor,

c o n s t a ță

„Taxi-Service Plus” S.R.L. la data de 19 martie 2019 a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative.

În motivele acțiunii indică, că la data de 11 octombrie 2017, inspectorii DGAF Centru, au efectuat un control fiscal la unitatea de transport de model Mercedes SYR 634 ce aparține „Taxi-Service Plus” S.R.L. În rezultat al acestui control a fost întocmit actul DGAF Centru SFS nr. 1-819324 din 11 octombrie 2018.

Nefiind de acord cu actul nr. 1-819324 din 11 octombrie 2018 a depus dezacordul în scris pe marginea întregului act de control întocmit, considerând că modalitatea de control, acțiunile și concluziile controlurilor fiscale descrise în acest act sunt unele contradictorii, ilegale, iar normele de drept indicate precum că au fost încălcate, nu se atribuie la situația de fapt a controlului și nu corespund realității.

La data de 03 decembrie 2018 ca răspuns la dezacordul depus a primit decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 129/2270 din 29 noiembrie 2018, semnată de șeful adjunct Valentina Negară prin care s-a refuzat clasarea cazului și a fost aplicată amendă în sumă de 6000 lei.

Considerând că actul de control și decizia menționată sunt ilegale le-a contestat. La data de 06 octombrie 2017 la secretariatul Serviciului Fiscal de Stat a depus contestația înregistrată cu nr. 7364-C împotriva actului de control a DGAF Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat nr. 1-819324 din 11 octombrie 2018 și a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 129/2270 din 29 noiembrie 2018.

Precizează, că contestația depusă în adresa Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actului de control a DGAF Chișinău a SFS nr. 1-819324 din 11 octombrie 2018 și a deciziei SFS nr. 129/2270 din 29 noiembrie 2018 a fost considerată neîntemeiată și a fost respinsă prin decizia cu privire la contestația examinată nr. 51 din 21 februarie 2019 fiind menținute în vigoare actele contestate.

Cu conținutul și concluziile Serviciului Fiscal de Stat nu este de acord, consideră acțiunile și actele administrative emise fiind unele ilegale și neîntemeiate, le contestă în instanță din următoarele motive.

Controlorii fiscali nu au documentat prin măsuri concrete acțiunile sau inacțiunile șoferului, nu au reflectat acțiunile sale de control în actul de control, ca legal s-ă invoce încălcarea normelor.

Reclamanta indică, că șoferul companiei a îmbarcat pasageri numai cu bilete, a

eliberate bilet fiecărui pasager îmbarcat și a făcut înscrierile respective în borderoul de evidență a biletelor nr. 5489884.

Reieșind din tot conținutul actului de control, modul de efectuare a acestuia, menționează, că încălcarea normelor indicate în regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, nu a fost stabilită de controlori prin măsuri concrete de control a respectării/nerespectării acesteia, cumpărătura de control a serviciilor de transport nu a fost efectuată cu respectarea procedurii stabilite de Codul fiscal, fără probe ale comiterii încălcării, nu s-au depistat sume de bani numerar nejustificate documentar, precum și nu s-au întreprins și alte măsuri de control ce se impun în acest tip de control și la așa tip de transport, pentru ca în final a stabili temeinic legalitatea sau ilegalitatea activității agentului economic transportator supus controlului.

Mai mult, din declarațiile șoferului, la cerința acestuia de achita pentru serviciile de transport, ambii controlori au prezentat legitimațiile și au declarat că va fi efectuat control. Acest fapt demonstrează, că cumpărătura de control ca modalitate de control, de fapt, nu a fost efectuată, iar reflectarea ei în actul de control este una ilegală și abuzivă. Cumpărătura de control nici nu a existat ca acțiune de control, constatările scrise de ei le consideră ilegale și abuzive.

Consideră, că nu este temeinică și este lipsită de suport juridic constatarea controlorilor, că șoferul Iurie Cotorobai nu a eliberat bilete de călătorie la 27 de călători, ei se contrazic prin propriile verificări a borderoul de evidență a biletelor nr. 5489884 din 11 octombrie 2018, care a fost reflectat în act și în care este indicat numărul total de bilete și călători.

În cadrul examinării contestației, Serviciul Fiscal de Stat și-a modificat constatările precum, că nu 27 de pasageri au fost transportați fără bilete, ci numai 7 pasageri. Această constatare este una falsă deoarece nu există elemente de fapt, anexate la proces care să demonstreze aceste circumstanțe, modul prin care s-a stabilit acest număr de pasageri și pretensele încălcări în tot acest proces. Mai mult, nici la examinarea contestației nu au fost prezentate aceste probe, fiind ignorate toate argumentele reclamantei aduse în apărare.

Reiterează, că genul de activitate a „Taxi-Service Plus” S.R.L. permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinilor de casă și de control. Confirmarea legală a existenței biletului, faptul vânzării, cumpărării acestuia și încasării banilor este indicat în documentul principal, borderoul de evidență a biletelor.

Însuși biletul sau tichetul de bilet după verificare și eliberare de către șofer, pasagerul face ce vrea cu el, îl lasă unde dorește, inclusiv în salonul mijlocului de transport, poate fi pierdut, nimicit, mâncat, aruncat de călător, dar asta nu înseamnă lipsa sau inexistența acestuia, dacă el există, atunci faptul vânzării și procurării acestuia este indicat obligator în documentele de transport în care se duce evidență strictă numerologică.

Reclamanta „Taxi-Service Plus” S.R.L. reiterează, că măsurile ce se impuneau, și anume, contrapunerea biletelor vândute cu numărul de pasageri, constatarea

numărului concret de pasageri, precum și alte măsuri nu a fost reflectate în act, s-au scris constatări care nu au nici un suport probatoriu, iar rezultatele măsurilor de control a colaboratorilor Serviciului Fiscal sunt total ilegale, procesual incorecte și neaplicabile în așa spețe cu așa fapte și concluzii. În ansamblu, acest control a fost efectuat superficial, acțiunile nu corespund realității și scopului controlului, iar concluziile din act ce au stat la baza deciziilor, sunt în contradicție cu faptele produse și nu sunt probate.

Consideră, că în acțiunile „Taxi-Service Plus” S.R.L. nu există elemente ale componenței încălcărilor normelor de drept, inclusiv celor fiscale, iar actul de control nr. 1-819324 din 11 octombrie 2018 și decizia nr. 129/2270 din 29 noiembrie 2018 emise pe marginea dezacordului, decizia cu privire la contestația examinată nr. 51 din 21 februarie 2019 sunt neîntemeiate și ilegale, au fost emise printr-un confuz de situații, fiind sancționați nejustificat în temeiul unor elemente de fapt constatate ilegal și contrar obiectivului instituției, acte administrative ce prejudiciază direct întreprinderea.

Cere reclamanta „Taxi-Service Plus” S.R.L. anularea actului de control al DGAF Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-682843 din 31 iulie 2017, anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 118/1149 AV din 24 august 2017, anularea deciziei cu privire la contestația examinată nr. 51 din 21 februarie 2019.

La data de 13 iunie 2019 „Taxi-Service Plus” S.R.L. a depus cerere privind ridicare excepției de necostituționalitate. În motivele cererii indică, că pe rolul Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) se afla dosarul de contencios administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea deciziei nr. 52 din 21 februarie 2019 și actului de control DGAF Centru din 11 octombrie 2018 nr. 1-819324. În textul deciziei și actului de control contestate se indică că aceasta este emisă în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal.

În viziunea reclamantei prevederile art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal sunt în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 9, 16, 20, 21, 23, 53 și 119 din Constituția Republicii Moldova, respectiv, sunt neconstituționale și aduc atingere drepturilor și libertăților constituționale ale sale.

În calitate de reclamantă înaintează sesizarea adresată Curții Constituționale, întocmită în ordinea art. 135 alin. (1) lit. a), g) Constituția R.M. privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și efectuarea controlului constituționalității prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal, în special, în partea omisiunii legiuitorului de a reglementa cu o suficientă claritate și previzibilitate raporturile juridice, astfel încât să fie asigurată aplicarea sancțiunilor fiscale doar persoanelor care prin acțiunile sau inacțiunile sale proprii au comis încălcarea prevederilor legale, precum și volumul exact al obligațiilor ce revin unui subiect de drept, încălcarea cărora duce la aplicarea sancțiunilor.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) Constituția Republicii Moldova a fost prevăzută procedura de exercitare de către Curtea Constituțională a controlului constituționalității legilor. Cu întrunirea cumulativă a condițiilor raportate la speță:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, prevederile art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal urmează a fi aplicate la examinarea cauzei în fond;

2) potrivit articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Codul Fiscal poate constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de reclamantă;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care are ca obiect prevederea contestată.

Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 25 lit. d) Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1) lit. d) Codul jurisdicției constituționale înalta Curtea a hotărât, că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, Hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor enumerate mai sus.

Cere reclamanta ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal conform sesizării anexate la cerere și suspendarea examinării cauzei până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

La data de 10 iulie 2019 în adresa Serviciului Fiscal de Stat a fost expediată copia cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. Instanța i-a acordat termen de 15 zile de la data notificării pentru expunerea poziției, însă nu și expus poziția.

Examinând sesizarea înaintată instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea și de a sesiza Curtea Constituțională referitor la expunerea asupra constituționalității art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal, din următoarele motive.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin.(1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. art. 169-171.

În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile. Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată constată, că „Taxi-Service Plus” S.R.L. a contestat în procedura contenciosului administrativ actul de control al DGAF Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-682843 din 31 iulie 2017, decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 118/1149 AV din 24 august 2017 și decizia cu privire la contestația examinată nr. 51 din 21 februarie 2019. Prin acțiunea depusă cere anularea actelor ca fiind ilegale.

În cadrul pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare examinării cauzei, reclamanta a înaintat cerere privind sesizarea Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal.

Instanța constată că obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție – lege; excepția este ridicată/invocată de către una din părțile procesului și anume reclamantul; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Întrunindu-se cumulativ condițiile date, instanța va sesiza Curtea Constituțională pentru a se expune conform sesizării reclamantului.

În conformitate cu art. art. 12¹ Cod de procedură civilă, art. art. 195, 230 Cod administrativ, instanța de judecată

d i s p u n e

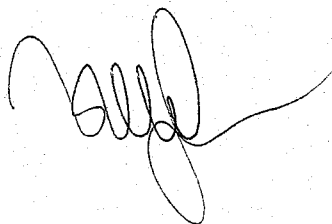
Se admite cererea depusă de „Taxi-Service Plus” S.R.L. privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în pricina civilă în procedura contenciosului administrativ la acțiunea „Taxi-Service Plus” S.R.L. împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor a art. 8 alin. (2) lit. c) și art. 254¹ alin. (2) Cod fiscal.

Se remite Curții Constituționale copia încheierii, sesizarea reclamantei „Taxi-Service Plus” S.R.L. , copia cererii de chemare în judecată și actele anexate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Judecătorul

Viorica Dodon

COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI!